1.1 Toelichting op de balans per 31 december 2021

ACTIVA

Aan de activazijde van de balans staan de bezittingen van de gemeente Gorinchem.

VASTE ACTIVA

Vaste activa zijn bezittingen die meerjarig hun nut en waarde behouden. Uitgaven aan deze bezittingen worden in beginsel geactiveerd en vervolgens gedurende de gebruiksduur afgeschreven ten laste van de rekening van baten en lasten. Bij nieuwe investeringen wordt alleen de lineaire afschrijvingsmethode gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in immateriële, materiële en financiële vaste activa. Immateriële vaste activa zijn kosten, gemaakt voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. De materiële activa zijn stoffelijk, bijvoorbeeld gebouwen, computers, sportvelden en voertuigen. De financiële vaste activa tenslotte omvatten geldleningen, beleggingen en vorderingen op lange termijn.

Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa weer:

Verloop boekwaarde immateriële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Investe-ringen	Des-investe-ringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-21
Kosten sluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	73	-	-	10	-	-	63
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	332	-	-	111	-	-	221
Totaal	**405**	**-**	**-**	**121**	**-**	**-**	**284**

Bij de bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen van de betreffende scholen.

Materiële vaste activa

Bij materiële vaste activa wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economische nut en investeringen met een maatschappelijk nut. Het uitgangspunt is dat alle vaste activa worden geactiveerd, ook de maatschappelijke investeringen.

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
In erfpacht uitgegeven gronden	5.680	5.680
Overige investeringen met een economisch nut	114.544	120.248
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	24.029	23.348
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	18.221	18.400
Totaal	**162.474**	**167.676**

<u>Overige investeringen met economisch nut</u>

De investeringen met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

Overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Gronden en terreinen	16.429	16.382
Bedrijfsgebouwen	85.393	90.551
Woonruimten	128	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.207	3.217
Vervoermiddelen	2.894	3.561
Machines, apparaten en installaties	1.301	1.596
Overige materiële vaste activa	5.192	4.941
Totaal	**114.544**	**120.248**

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

Verloop boekwaarde overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Investe-ringen	Des-investe-ringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Waarde-correctie	Boek-waarde 31-12-21
Gronden en terreinen bruto	*19.031*	*1*	*-*	*74*	*-*	*-*	*18.958*
Voorziening afwaardering gronden en terreinen	*2.602-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-26*	*2.576-*
Gronden en terreienen netto	16.429	1	-	74	-	-26	16.382
Bedrijfsgebouwen bruto	*85.697*	*9.258*	*444*	*3.434*	*395*	*-*	*90.682*
Voorziening afwaardering bedrijfsgebouwen	*304-*	*-*	*100-*	*73-*	*-*	*-*	*131-*
Bedrijfsgebouwen netto	85.393	9.258	344	3.361	395	-	90.551
Woonruimten	128	-	115	13	-	-	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.207	146	-	136	-	-	3.217
Vervoermiddelen	2.894	1.660	860	133	-	-	3.561
Machines, apparaten en installaties	1.301	1.126	619	212	-	-	1.596
Overige materiële vaste activa	5.192	305	28	528	-	-	4.941
Totaal	**114.544**	**12.496**	**1.966**	**4.457**	**395**	**26-**	**120.248**

Onder de waardecorrecties staan de correcties vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. De netto-boekwaarde van de investeringen met economisch nut bedraagt per 31-12-2021 € 120.248.000. In dit bedrag is een voorziening opgenomen van € 2.707.000 vanwege het risico op waardevermindering. De hoogte van deze voorziening was op 31-12-2020 € 2.906.066.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut zijn:

Belangrijkste overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
IHP Gorinchem Oost	10.309	7.583	9.617
Hard- en software 2019	413	101	420
Twee elektrische veerboten	7.862	1.661	1.937
Beschoeiingen 2020	538	73	427
Aanpassingen 1e verdieping stadhuis	184	131	203
IHP 2020 binnenklimaat	500	806	806
Wwarmtenet stadhuis	118	107	107
Accupakketten electrische veerboten	900	187	187
Vervangende nieuwbouw Gilde CVO-AV	10.000	725	725
Uitbreiding Jenaplan	291	278	286
Duurzaamheid Graaf Reinald	190	128	190
Duurzaamheid Jenaplan	180	180	180
Optimalisatie Jenaplan	235	137	235
Totaal	**31.720**	**12.097**	**15.320**

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Verloop boekw. overige investeringen met een econ. nut m.b.t. heffingen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Investe-ringen	Des-investe-ringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-21
Riolering	23.227	1.049	1.049	608	-	-	22.619
Overige heffingen	802	-	-	73	-	-	729
Totaal	**24.029**	**1.049**	**1.049**	**681**	**-**	**-**	**23.348**

De investeringen bij overige heffingen bestaan uit investeringen in steigers (kadegelden) en begraafplaatsen (lijkbezorging).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut, waarvoor ter dekking van de kosten een heffing kan worden geheven zijn:

Belangrijkste investeringen met een econ.nut m.b.t. heffingen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
GRP 2019	1.760	127	820
GRP 2020	760	262	673
GRP 2021	1.175	660	660
Totaal	**3.695**	**1.049**	**2.153**

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut weer:

Verloop boekwaarde investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Investe-ringen	Des-investe-ringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-21
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.851	-	-	470	-	-	8.381
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken investeringen vanaf 2017	5.266	960	47	96	-	-	6.083
Overige materiële vaste activa	2.578	-	-	166	-	-	2.412
Overige materiële vaste activa investeringen vanaf 2017	1.526	71	-	73	-	-	1.524
Totaal	**18.221**	**1.031**	**47**	**805**	**-**	**-**	**18.400**

In de kolom bijdragen van derden zijn de bijdragen opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering.
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten sinds 2017 gesplitst worden in investeringen voor 2017 en investeringen vanaf 2017.
Voor de aanleg van de waterberging aan de Tiende Penninglaan is van het waterschap een bijdrage ontvangen van € 38.000. Van de regio AV is € 7.000 ontvangen voor de historische haag op de vestingwallen. Tevens is een bijdrage ontvangen van € 2.000 voor nutswerkzaamheden aan de Bagijnenwalstraat.
De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met maatschappelijk nut zijn:

Belangrijkste investeringen in openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Herinrichting Banneweg	2.348	161	878
Werkzaamheden Bastion II	425	256	361
Herinrichting park 10e penninglaan	420	447	447
Totaal	**3.193**	**864**	**1.686**

Financiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa weer:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossing en afschrijving	Bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12-21
Kapitaalverstrekkingen aan						
- Deelnemingen	2.084	1.360	-	-	-	3.444
Overige langlopende leningen	535	196	310	-	-	421
Totaal	**2.619**	**1.556**	**310**	**-**	**-**	**3.865**

In 2021 zijn 2.829 preferente aandelen van Steden aangekocht voor € 1.360.000.
Het saldo € 265.000 van de oorspronkelijke lening van SVN is in 2021 overgeboekt naar een rekening-courant post. Aan SVN is aan duurzaamheidsleningen € 129.000 uitgegeven en aan startersleningen € 50.000. Overige mutaties leiden per saldo tot een totaal van investeringen van € 196.000 en van desinvesteringen van € 310.000.

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen worden als volgt onderverdeeld:

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	219	219
Aandelen Oasen	15	15
Aandelen Stedin Holding NV	984	2.344
Certificaten Dataland	2	2
Deelneming ROM-S beheer BV	12	12
Gemeente Gorinchem deelneming BV	801	801
Deelneming MerwedeLingelijn BV	51	51
Totaal	**2.084**	**3.444**

De kapitaalverstrekking aan Gorinchem Deelneming B.V. betreft een kapitaalverstrekking en een lening zonder specifiek aflossingsritme - voor de vermogensdeelname en kapitaalverstrekking aan Rom-S C.V. - waarbij op basis van de vermogenssituatie wordt bezien of terugbetaling aan de gemeente mogelijk is.

De overige langlopende leningen worden als volgt onderverdeeld:

Overige langlopende leningen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
GKV	44	40
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	264	168
SVW 2006	86	76
SVW 2010	39	37
Stichting van Andel-Spruijt Natuurcentrum	100	100
Fietsproject	2	-
Totaal	**535**	**421**

VLOTTENDE ACTIVA

Vlottende activa zijn bezittingen waarin het vermogen in principe voor een periode korter dan een jaar is vastgelegd, zoals voorraden, vorderingen en liquide middelen.

Voorraden

De voorraden worden uitgesplitst in de volgende categorieën:

Voorraden (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde 31-12-20	Bruto boekwaarde 31-12-21	Netto boekwaarde 31-12-20	Netto boekwaarde 31-12-21
Grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraad)	2	2	2	2
Totaal	**2**	**2**	**2**	**2**
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie				
- Woonlocaties uitleggebieden	12.143	10.770	1.196	-361
- Woonlocaties stedelijke vernieuwing	598	-2.394	598	-2.394
- Bedrijventerrein	50.997	53.060	44.974	47.927
Totaal	**63.738**	**61.436**	**46.768**	**45.172**
Voorraad bedrijfsmiddelen	923	1.039	562	677
Totaal	**64.663**	**62.477**	**47.332**	**45.851**

In het overzicht staat het verloop van de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden. Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid. De bruto voorraden zijn voorraden

exclusief voorzieningen; de netto voorraden zijn voorraden inclusief deze voorzieningen. Voor de grondexploitaties met een verliesgevend saldo per ultimo 2021, is ter hoogte van dit saldo een voorziening gevormd.

Verloopoverzicht in exploitatie genomen bouwgronden (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde 31-12-20	Netto boekwaarde 31-12-20	Naar voorraad bedrijfs-middelen	Investe-ringen	Op-brengsten	Af-wikkeling	Bruto boekwaarde 31-12-21	Voorziening verlies-latend complex	Netto boekwaarde 31-12-21
Uitleggebieden									
Mollenburg	12.143	1.196	-	408	1.781	-	10.770	11.131	361-
Stedelijke Vernieuwing									
Lingewijk Noord	439	439	-	2.378	5.419	-	2.602-	-	2.602-
Kleine Haarsekade	159	159	-	49	-	-	208	-	208
Bedrijventerrein									
Groote Haar	45.490	40.277	-	2.336	22	-	47.804	5.133	42.671
Oost II	5.508	5.508	-	33	285	-	5.256	-	5.256
Totaal	**63.739**	**47.579**	**-**	**5.204**	**7.507**	**-**	**61.436**	**16.264**	**45.172**

Nog te maken kosten	50.170
Nog te verwachten opbrengsten	103.830
Het verwachte nominale eindresultaat	13.294

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen grondexploitaties per grondexploitatie:

Verloopoverzicht Voorzieningen grondexploitaties (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Rente toe-voeging	Toevoeging	Vrijval	Aan-wending	Boekwaarde 31-12-21
Mollenburg	10.947	219	-	35	-	11.131
Groote Haar	6.023	121	-	1.011	-	5.133
Totaal	**16.970**	**340**	**-**	**1.046**	**-**	**16.264**

De verwachte resultaten van de grondexploitaties worden op netto contante waarde (NCW) berekend. Als uit de berekening per balansdatum een verlies naar voren komt, wordt tot het volledige bedrag van dit verlies een voorziening gevormd.

In de berekeningen van de grondexploitaties zijn de volgende parameters gehanteerd:
- netto contante waarde (en paramaters) per 1 januari 2022
- rentepercentage 0,94%
- kostenstijging 2022, 2023, 2024 en 2025 verder resp. 4,00%, 3,00%, 2,50% en 2,00%
- opbrengstenstijging woningbouw 2022, 2023 , 2024 en 2025 en verder resp. 3,50%, 3,00%, 2,50% en 2,00
- opbrengstenstijding sociale woningbouw 2022 1,50% en 2023 en verder 2,00%
- opbrengstenstijging bedrijventerrein 2022 1,25% en 2023 en verder 1,50%
- disconteringsvoet conform BBV 2,00%

Op 28 mei 2020 is het MPG Groote Haar vastgesteld door de raad. Voor dit project is een looptijd langer dan de voorgeschreven maximale looptijd van tien jaar vastgesteld. De totale looptijd van grondexploitatie Groote Haar is op dit moment gepland tot en met het jaar 2040. De risico's van de grondexploitaties zijn toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Uitzettingen < 1 jaar
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar worden als volgt onderverdeeld:

Uitzettingen < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Gecorrigeerd saldo 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-21
Vorderingen op openbare lichamen	5.529	5.696	-	5.696
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	16.795	7.263	-	7.263
Overige vorderingen	4.013	2.394	177	2.217
Totaal	**26.337**	**15.353**	**177**	**15.176**

Voor verwachte oninbaarheid van debiteuren is een voorziening opgenomen van € 177.000. De omvang van deze voorziening is bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Onderstaand wordt voor ieder kwartaal van het jaar weergegeven, het bedrag aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid van de Wet financiering, decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. Per 1 juli 2021 is de regeling voor het aanpassen van het drempelbedrag ingegaan en zijn er voor het derde en vierde kwartaal nieuwe drempelbedragen van toepassing. Deze aanpassing heeft beperkte gevolgen voor de hoogte van het drempelbedrag, eerste en tweede kwartaal € 1.064.000 en voor het derde en vierde kwartaal € 1.000.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren in het verslagjaar (bedragen x € 1000)					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1	Drempelbedrag	1.064	1.064	1.000	1.000
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	422	652	305	198
3a = 1 > 2	Ruimte onder het drempelbedrag	642	412	695	802
3b = 2 > 1	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
1 Berekening drempelbedrag					
4a	Begrotingstotaal	141.918	141.918	141.918	141.918
4b	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 mln	141.918	141.918	141.918	141.918
4c	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mln te boven gaat	0	0	0	0
1-1-2021 t/m 30-6-2021	Drempelbedrag	1.064	1.064		
1 = 4b*0,0075 + 4c*0,002 met een minimum van €250.000					
1-7-2021 t/m 31-12-2021	Drempelbedrag			1.000	1.000
1 = 4b*0,02 + 4c*0,002 met een minimum van € 1 mln als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 mln is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 mln, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mln te boven gaat.					
2 Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
5a	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	37.983	59.320	28.040	18.200
5b	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
2 - 5a / 5b	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	422	652	305	198

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de volgende onderdelen:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Kassaldi	21	40
Banksaldi	303	644
Totaal	**324**	**684**

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	137	963
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	789	554
Nog te ontvangen bedragen	2.114	2.768
Totaal	**3.040**	**4.285**

Vooruitbetaalde bedragen zijn bedragen die voor 31 december 2021 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op latere jaren. Nog te ontvangen bedragen zijn opbrengsten die betrekking hebben op 2021, maar pas in een volgend jaar daadwerkelijk tot een ontvangst leiden.

De in de balans opgenomen nog te ontvangen voorschotbedragen van EU, Rijk en provincies die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, worden als volgt gespecificeerd:

Van Nederlandse en Europese overheden nog te ontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-20	Toevoegingen	Ontvangen bijdragen	Saldo 31-12-21
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk				
Ministerie I&M Verkeerslawaai	2	-	-	2
Ministerie VWS, Stimulering sport 2021	-	386	-	386
Ministerie SZW, TOZO 2021	-	96	-	96
Ministerie SZW, arbeidsmarktregio	-	56	-	56
Ministerie BZK, kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-	9	-	9
Ministerie van Financiën toeslagenaffaire	-	199	-	199
Rijkswaterstaat Reconstructie Newtonweg-Spijksesteeg	57	-	57	-
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheidslichamen				
Prov ZH Sociale veiligheid MerwedeLingelijn	9	45	-	54
Prov ZH Reizigerstunnel	-	100	-	100
Prov ZH Netwerkversterking ouderen	-	8	-	8
Prov ZH Reconstructie Newtonweg-Spijksesteeg	69	-	69	-
Gemeente Dordrecht, RegioDeal	-	53	-	53
Totaal	**137**	**952**	**126**	**963**

Onder de nog te ontvangen bedragen is een vordering van € 117.382 uit een claim richting een externe partij opgenomen. In 2018 heeft deze partij bij bouwwerkzaamheden schade veroorzaakt aan een persleiding, waardoor de gemeente en het waterschap kosten hebben moeten maken voor het herstel van deze schade. Deze schade willen zij gezamenlijk verhalen bij de veroorzaker. Het waterschap fungeert bij deze claim als gezamenlijke penvoerder. De gemeente en het waterschap zijn van mening dat de claim aantoonbaar gerechtvaardigd is, en de veroorzaker financieel draagkrachtig genoeg is om de schade te vergoeden.

PASSIVA

Aan de passivazijde van de balans staan het vermogen en de schulden van de gemeente Gorinchem.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de reserves en het rekeningresultaat. Over de verdeling van het resultaat beslist de raad bij het vaststellen van de jaarstukken.

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

Eigen vermogen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Algemene reserve	27.666	29.571
Gerealiseerde resultaat	7.496	9.552
Bestemmingsreserves	50.892	56.041
Totaal	**86.054**	**95.164**

Onderstaand overzicht geeft het verloop per reserve weer:

Verloopoverzicht Reserves (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2020	Boekwaarde 31-12-21
Algemene reserve	27.666	1.404	3.427	3.928	29.571
Bestemmingsreserves					
Infrastructuur	18.065	985	6.365	3.568	16.253
Tarieven reiniging	-	499	-	-	499
Stegen binnenstad	38	-	1	-	37
Station Papland	1.800	-	-	-	1.800
Combinatiefuncties	62	-	62	-	-
Sociaal domein	5.100	297	1.258	-	4.139
Duurzaamheid	5.477	100	1.038	-	4.539
Omgevingswet	10	-	10	-	-
Stimuleringsregeling woningbouw	69	-	10	-	59
Sloopkosten Lange Slagenstraat	226	-	-	-	226
Organisatie-ontwikkeling	675	-	541	-	134
ICT	707	100	174	-	633
IFFG	150	-	50	-	100
Stedelijke ontwikkeling	1.600	-	-	-	1.600
Aflossingsreserve	13.000	239	-	-	13.239
Dekkingsreserve I_lab	-	2.103	238	-	1.865
Afschrijvingsreserve					
Infra halte Papland	600	-	-	-	600
Avelingen	940	-	50	-	890
Banneweg	1.545	250	-	-	1.795
Tracé Oost II	637	-	16	-	621
Waterstofproject	90	-	90	-	-
Herinrichting park 10e Penninglaan	100	-	-	-	100
Warmtenet Stadhuis	-	955	-	-	955
Verbouwing hoefslag 6 tbv I-Lab	-	811	-	-	811
Inrichting Hoefslag 6 tbv I-Lab	-	150	-	-	150
Openbare ruimte tbv I-Lab	-	540	-	-	540
Herinrichting Haarse Kades	-	2.350	-	-	2.350
't Gilde	-	1.468	-	-	1.468
Gymzaal J. van Egmond	-	300	-	-	300
Bruggen en kunstwerken 2022	-	288	-	-	288
Twee 360 graden camera's	-	50	-	-	50
Totaal	**78.557**	**12.889**	**13.330**	**7.496**	**85.612**

Onder bestemming resultaat staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.
Nieuw in 2021 is de dekkingsreserve I_lab. In 2021 zijn ten behoeve van het Warmtenet stadhuis, verbouwing Hoefslag 6, inrichting Hoefslag 6, openbare ruimth tbv I_lab, Herinrichting Haarsekades, 't Gilde, gymzaal J. van Egmond, bruggen en kunstwerken 2022 en twee 360 graden camera's middelen toegevoegd aan de afschrijvingsreserve.
Voor verdere informatie over de reserves wordt verwezen naar paragraaf 5.1 Reserves van de Jaarrekening-bijlagen.
Van het rekeningresultaat 2020 is in 2021 € 3.225.000 toegevoegd aan de exploitatie.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen worden verplichtingen en verliezen als gevolg van risico's opgenomen, waarvan de omvang onzeker, maar redelijkerwijze in te schatten is.

Onderstaand overzicht geeft het verloop per voorziening weer:

Verloopoverzicht voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-21
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Pensioentegoeden bestuurders	4.514	90	94	127	4.383
Wachtgelden	935	-	78	315	542
Overmatig verlof/spaarsaldo	392	83	-	-	475
Reparatie WW	37	15	-	-	52
Hoog Dalem	1.075	-	497	130	448
Vervanging spiltrap Caribabad	-	123	-	-	123
Onderhoudsvoorzieningen					
Meerjarenonderhoudsplan	5.016	1.969	7	369	6.609
Door derden verkregen middelen met een specifieke aanwendingsrichting					
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	25	-	-	15	10
Rioolheffing	2.577	262	-	-	2.839
Afkoopsommen grafrechten	2.284	189	176	-	2.297
Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen					
Vervangingsvoorzieningen riolering	1.356	1.175	-	1.050	1.481
Totaal	**18.211**	**3.906**	**852**	**2.006**	**19.259**

In de kolom Vrijval staan de bedragen die ten gunste van de exploitatie zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

De voorziening Pensioentegoeden bestuurders heeft als doel het beschikken over voldoende vermogen om aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen van politiek ambtsdragers van het college van B&W te kunnen voldoen.

De voorziening Wachtgelden is ingesteld om over voldoende vermogen te beschikken voor de financiering van de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders en medewerkers.

De voorziening Overmatig verlof/spaarsaldo is ingesteld om voldoende vermogen te hebben voor de financiering van de verlofsaldi van het personeel.

De voorziening Hoog Dalem dient ter dekking van (geprognotiseerde) verliezen op de ontwikkeling van dit gebied.

De voorziening Vervanging spiltrap Caribabad is nieuw in 2021. Als gevolg van achterstallig onderhoud dient de trap van de glijbaan Caribabad vervangen te worden. Hiervoor is een voorziening gevormd.

Het Meerjarenonderhoudsplan is ingesteld om de kosten van groot onderhoud te egaliseren over een periode van 20 jaar. Het doel hiervan is schommelingen tegen te gaan in de begroting. In dit plan zijn o.a. kunstwerken en bruggen opgenomen, evenals openbare verlichting, buitensportaccommodaties, het stadhuis, schoolgebouwen en diverse voorzieningen in de openbare ruimte.

De voorziening Rioolheffing heeft als doel het opvangen en egaliseren van ongewenste schommelingen in riooltarieven. De niet aangewende middelen van derden blijven op die manier beschikbaar voor de rioolheffing.

In de voorziening Afkoopsommen grafrechten worden de afkoopsommen gestort die vooruit betaald zijn voor het onderhouden van de begraafplaatsen.

Voor verdere informatie over de voorzieningen wordt verwezen naar paragraaf 3.2 Onderhoud kapitaalgoederen van het Jaarverslag en paragraaf 5.2 Voorzieningen van de Jaarrekening-bijlagen.

Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar
Onder de vaste schulden staan schulden met een looptijd ≥ 1 jaar en waarborgsommen. Langlopende leningen worden aangegaan om in de eigen financieringsbehoefte van de gemeente te voorzien. Waarborgsommen betreffen bedragen die door huurders zijn betaald bij de aanvang van de huur van een gemeentelijk pand.
Langlopende schulden worden als volgt onderverdeeld:

Langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Onderhandse leningen van		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	111.835	99.740
- openbare lichamen	7.000	6.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	5.500	5.500
Waarborgsommen	-	-
Totaal	**124.335**	**111.240**

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de vaste schulden ≥ 1 jaar over 2021 weer:

Verloop overzicht langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-20	Toevoegingen	Af lossingen	Saldo 31-12-21
Onderhandse leningen	124.335	-	13.095	111.240
Waarborgsommen	-	-	-	-
Totaal	**124.335**	**-**	**13.095**	**111.240**

In 2021 zijn geen nieuwe leningen aangegaan. Op de opgenomen geldleningen is in 2021 bij de BNG voor totaal € 12,1 mln. afgelost en bij de provincie Flevoland € 1 mln. De totale rentelast voor het jaar 2021 voor vaste schulden is € 1,8 mln.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.309	3.365
Overlopende passiva	8.622	8.793
Totaal	**13.931**	**12.158**

Kortlopende schulden < 1 jaar
De kortlopende schulden < 1 jaar bestaan uit de volgende onderdelen:

Kortlopende schulden < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden	5.309	3.365
Totaal	**5.309**	**3.365**

Per 31 december 2021 had Gorinchem geen uitstaande schuldpositie op de betaalrekening van de BNG en ook geen kasgeldlening uitstaan.

Overlopende passiva
De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.470	6.912
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.776	1.672
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	376	209
Totaal	**8.622**	**8.793**

Verplichtingen zijn posten die ten laste van het dienstjaar 2021 zijn gebracht, maar waarvan de facturen in de loop van 2022 zijn ontvangen. Onder de post Vooruit ontvangen bedragen zijn bedragen opgenomen die in 2021 al zijn ontvangen maar betrekking hebben op latere jaren

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De van Nederlandse en Europese overheden vooruitontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-20	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Saldo 31-12-21
Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk				
Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018	60	-	60	-
Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	255	1.368	1.512	111
Educatie	6	438	431	13
Stimulering sport 2019	132	-	132	-
Reductie energiegebruik	171	-	32	139
TOZO	764	1.645	2.405	4
Stimulering sport	12	112	112	12
Sportakkoord 2020	20	85	25	80
Gedupeerden toeslagenproblematiek	36	28	64	-
Preventieakkoorden	-	20	4	16
Tijdelijke ondersteuning Toezicht & Handhaving	-	135	94	41
Huurderving sportaccommodaties Q1 2021	-	134	109	25
Arbeidstoeleiding Pro-Vso	-	112	-	112
Nationaal Programma Onderwijs	-	264	-	264
Vooruitontvangen bijdragen van overige overheid	-	-	-	-
Sociale veiligheid MerwedeLingelijn	22	106	90	38
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	5	-	2	3
Open kathedraal	50	-	50	-
Reizigerstunnel Gorinchem	200	-	200	-
Extern advies warmtetransitie	11	-	11	-
Netwerkversterking ouderen	32	8	40	-
RREW	-	378	219	159
Erfgoedlijnen	-	13	-	13
Knelpunt van Zomerenlaan	-	304	-	304
Vleugels van de stad	-	57	16	41
Beweegroutes	-	40	3	37
Handhaving coronapas	-	96	65	31
Herontwikkeling Wellantcollege	-	100	-	100
Laadarm electrificatie veerdienst	-	157	28	129
Totaal	**1.776**	**5.600**	**5.704**	**1.672**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor komende jaren is verbonden worden uitgesplitst in gewaarborgde geldleningen en garantstellingen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen wordt als volgt gespecificeerd:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling %	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Onderwijsinstellingen	11.798	100	5.934	5.638
Deelnemingen CV's	35.000	100	20.051	13.534
Zorginstellingen	341	100	148	136
Diverse verenigingen	4.107	100	3.134	3.075
Via Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw - Poort6	290.541	50	207.096	192.238
Via Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen	592.000	50	592.000	586.000
Hypotheken zonder Nationale Hypotheek Garantie	5.900	50	1.100	500
Totaal	**939.687**		**829.463**	**801.121**

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling %	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
GR Gevudo	10.799	100	10.081	8.069
GR Waardlanden	6.121	100	4.707	4.254
Totaal	**16.920**		**14.788**	**12.323**

De gemeente Gorinchem vervult een achtervangfunctie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).

Sinds de jaarrekening 2020 hanteert de gemeente de volgende criteria voor de niet uit de balans blijkende verplichtingen:

- Minimale restant looptijd 2 jaar;
- Minimale verplichtingwaarde € 40.000;
- Geen mogelijke verplichtingen uit raamovereenkomsten, alleen onherroepelijke harde verplichtingen.

Op basis van deze criteria is de totale harde verplichting voor de komende 4 jaar € 875.000. In de vorige jaarrekening werd een verplichting gemeld van € 1.035.500. Dit verschil wordt veroorzaakt door mutaties in de contractenportefeuille (een contract aflopend, twee nieuwe contracten). Door het hanteren van een inkoopbeleid waarbij veel gewerkt wordt met raamovereenkomsten die alleen leiden tot kosten indien daadwerkelijk materialen of diensten worden afgenomen op basis van het raamcontract is het bedrag aan langlopende verplichtingen bij de gemeente Gorinchem relatief laag.

Van de genoemde verplichting van € 875.000 is € 791.000 gecontracteerd via Europees aanbesteden.

Gebeurtenissen na balansdatum
Het coronavirus heeft op veel terreinen financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening 2021. Omdat de pandemie in 2022 nog niet (geheel) is verdwenen zal ook in 2022 rekening worden gehouden met financiële gevolgen voor de gemeente. Hoe groot deze gevolgen zullen zijn is nu nog niet duidelijk. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. De gemeente heeft voldoende weerstandsvermogen om eventuele tegenvallers in eerste instantie op te vangen.

Na een maandenlange troepenopbouw en diplomatieke spanningen zijn Russische troepen op 24 februari 2022 Oekraïne binnengetrokken en is er sprake van een oorlogssituatie. Als gevolg daarvan zijn inwoners uit de Oekraïne op de vlucht. Veel vluchtelingen worden opgevangen in de directe buurlanden. Vluchtelingen die naar Nederland reizen, worden hier opgevangen. Het kabinet werkt intensief samen met medeoverheden en maatschappelijke partners om opvang en ondersteuning te bieden. De verwachting is dat het aantal vluchtelingen uit Oekraïne dat naar

Nederland komt fors zal toenemen. Dat zal zeker ook gevolgen hebben voor Gorinchem. Op dit moment is lastig in te schatten wat de impact van opvang van vluchtelingen zal zijn voor Gorinchem.

De oorlog in Oekraïne heeft ook economische gevolgen. Door de oorlog stijgen de prijzen van allerlei producten. Niet alleen van gas, olie en benzine, maar ook van verschillende voedingsmiddelen. Sectoren die relatief veel energie verbruiken zullen deze stijgingen verwerken in de kostprijs van de producten. Met name in de industrie, transport en agrarische sector zullen de prijzen meestijgen. Dat raakt niet alleen de gemeente maar vooral ook onze inwoners. Wat precies de gevolgen zullen zijn voor Gorinchem is op dit moment lastig aan te geven.

1.1 Balans per 31 december 2021

ACTIVA (bedragen x € 1.000)		31-12-2021		31-12-2020
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		284		405
Kosten sluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	63		73	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	221		332	
Materiële vaste activa		167.676		162.474
In erfpacht uitgegeven gronden	5.680		5.680	
Overige investeringen met een economisch nut	120.248		114.544	
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	23.348		24.029	
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	18.400		18.221	
Financiële vaste activa		3.865		2.619
Kapitaalverstrekkingen aan				
- deelnemingen	3.444		2.084	
Overige langlopende leningen	421		535	
Totaal vaste activa		**171.825**		**165.498**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		45.851		47.332
Grond- en hulpstoffen	2		2	
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	45.172		46.768	
Gereed product en handelsgoederen	677		562	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		15.176		26.337
Vorderingen op openbare lichamen	5.696		5.529	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	7.263		16.795	
Overige vorderingen	2.217		4.013	
Liquide middelen		684		324
Kassaldi	40		21	
Banksaldi	644		303	
Overlopende activa		4.285		3.040
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	963		137	
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	554		789	
Nog te ontvangen bedragen	2.768		2.114	
Totaal vlottende activa		**65.996**		**77.033**
TOTAAL ACTIVA		**237.821**		**242.531**

PASSIVA (bedragen x € 1.000)		31-12-2021		31-12-2020
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		95.164		86.054
Algemene reserve	29.571		27.666	
Bestemmingsreserves	56.041		50.892	
Gerealiseerde resultaat	9.552		7.496	
Voorzieningen		19.259		18.211
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.023		6.953	
Onderhoudsvoorzieningen	6.609		5.016	
Door derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	5.146		4.886	
Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen	1.481		1.356	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		111.240		124.335
Onderhandse leningen van				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	99.740		111.835	
- openbare lichamen	6.000		7.000	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	5.500		5.500	
Waarborgsommen	-		-	
Totaal vaste passiva		**225.663**		**228.600**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		3.365		5.309
Banksaldi	-		-	
Overige schulden	3.365		5.309	
Overlopende passiva		8.793		8.622
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.912		6.470	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.672		1.776	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	209		376	
Totaal vlottende passiva		**12.158**		**13.931**
TOTAAL PASSIVA		**237.821**		**242.531**
Gewaarborgde geldleningen		801.121		829.463
Gewaarborgde garantstellingen		12.323		14.788

1.1.1 Financiële kengetallen

Kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening en/of de balans. Deze kengetallen kunnen behulpzaam zijn bij het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. Elk kengetal lichten we toe en vergelijken we met signaleringswaarden van de provincie Zuid-Holland. De provincie hanteert de volgende drie categorieën: minst risicovol, neutraal en meest risicovol. Wij benadrukken dat we voorzichtig moeten omgaan met conclusies trekken uit individuele kengetallen. De kengetallen moeten altijd in samenhang bekeken worden.

Netto schuldquote

	Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Vaste schulden	111.240	155.140	173.089	185.534	186.474
B	Netto vlottende schuld	3.365	10.000	10.000	10.000	10.000
C	Overlopende passiva	8.793	6.878	5.295	3.603	1.642
D	Financiële vaste activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	3.865	4.086	5.059	5.059	5.059
E	Uitzettingen < 1 jaar	15.176	7.000	7.000	7.000	7.000
F	Liquide middelen	684	0	0	0	0
G	Overlopende activa	4.285	1.000	1.000	1.000	1.000
H	Totale baten (exclusief mutaties reserves)	152.714	143.732	128.392	125.088	124.245
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**65%**	**111%**	**137%**	**149%**	**149%**
I	Financiële vaste activa (exclusief uitstaande leningen)	3.444	3.444	3.444	3.444	3.444
	Netto schuldquote (A+B+C-E-F-G-I)/H x 100%	**65%**	**112%**	**138%**	**150%**	**150%**
	Signaleringswaarde provincie: <90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal en >130% is meest risicovol					

De netto schuldquote is het totaal van de leningenportefeuille verminderd met de eigen middelen. Hierdoor ontstaat een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre de gemeente geld doorleent, is ook de netto schuldquote exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De lage netto schuldquote is met name veroorzaakt door de bestemming van de Eneco-gelden. De netto schuldquote neemt toe in de komende jaren, voornamelijk als gevolg van de geplande nieuwe investeringen. Deze leiden tot een toename van de schulden. De schuldquote bevindt zich met ingang van 2023 boven de bandbreedte van de categorie neutraal en komt daarmee in de categorie meest risicovol. Deze ontwikkeling is in aanloop naar de Perspectiefnota 2021-2024 onderkend. Dit is mede de reden geweest dat er maatregelen zijn getroffen om de schuldpositie niet verder op te laten lopen. Op basis van de huidige keuzes, inzichten en prognoses zal de schuld na 2025 afnemen.

Solvabiliteitsratio

	Solvabiliteit (in procent)	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	95.164	80.053	80.535	78.931	77.984
B	Balanstotaal	237.821	272.578	290.683	300.391	299.477
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	**40%**	**29%**	**28%**	**26%**	**26%**
	Signaleringswaarde provincie: >50% is minst risicovol, 20-50% is neutraal en <20% is meest risicovol					

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de verhouding van het eigen vermogen tot het balanstotaal. Dit laat zien dat we op de lange termijn goed aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen. Op basis van de signaleringswaarde is de solvabiliteitsratio neutraal. De verbetering in de solvabiliteit is met name veroorzaakt door de bestemming van de Eneco-gelden.

Structurele exploitatieruimte

	Structurele exploitatieruimte (bedragen x € 1.000)	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Totale structurele lasten	**124.705**	123.688	121.084	121.416	121.963
B	Totale structurele baten	**131.298**	126.867	123.508	122.917	123.162
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	**0**	26	26	26	26
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	**66**	70	154	318	607
E	Totale baten	**165.953**	149.595	130.279	137.582	130.482
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+ (D-C))/E x 100%	**4%**	**2,2%**	**2,0%**	**1,3%**	**1,4%**
	Signaleringswaarde provincie: >0% is minst risicovol, = 0% is neutraal en <0% is meest risicovol					

Het kengetal structurele exploitatieruimte laat zien of de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. De signaleringswaarde komt voor alle jaren uit op minst risicovol.

Grondexploitatie

	Kengetal grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Bouwgronden in exploitatie	45.851	48.662	54.295	56.160	58.639
B	Totale baten (exclusief mutaties reserves)	152.714	143.732	128.392	125.088	124.245
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	**30%**	**34%**	**42%**	**45%**	**47%**
	Signaleringswaarde provincie: <20% is minst risicovol, 20-35% is neutraal en >35% is meest risicovol					

Het kengetal grondexploitaties geeft de boekwaarde van grondexploitatie weer ten opzichte van de totale baten van de gemeente. Dit kengetal laat twee dingen zien. Allereerst is er een risico dat de gemeente bij verkoop van de gronden niet de gehele boekwaarde kan realiseren. Als tweede kan een hoge boekwaarde wel betekenen dat bij verkoop de opbrengsten (incidentele baten) gebruikt kunnen worden om bijvoorbeeld de leningenportefeuille af te bouwen. Op basis van de signaleringswaarde is het kengetal grondexploitaties neutraal in 2021 en 2022. Vanaf 2023 komt deze waarde uit op meest risicovol. Dit heeft vooral betrekking op de grondexploitatie Groote Haar, waarvoor de investeringen eerst moeten worden gedaan, maar de inkomsten pas later (buiten dit meerjarenperspectief) gerealiseerd zullen worden.

Belastingcapaciteit

	Belastingcapaciteit (in euro's)	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	272	261	261	261	261
B	Rioolheffing voor een gezin	213	207	207	207	207
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	316	337	337	337	337
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	801	805	805	805	805
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin (in jaar t -1)	773	801	801	801	801
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	**104%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
	Signaleringswaarde provincie: <95% is minst risicovol, 95-105% is neutraal en >105% is meest risicovol					

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 100%. De komende jaren ligt de belastingdruk rond het landelijk gemiddelde en is op basis van de signaleringswaarde neutraal.

Financiële kengetallen in perspectief

Kengetallen	Jaarstukken 2020	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	60%	65%	111%	137%	149%	149%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	61%	65%	112%	138%	150%	150%
Solvabiliteitsratio	35%	40%	29%	28%	26%	26%
Structurele exploitatieruimte	3,0%	4,0%	2,2%	2,0%	1,3%	1,4%
Grondexploitatie	27%	30%	34%	42%	45%	47%
Belastingcapaciteit	106%	104%	100%	100%	100%	100%

Signaleringswaarde: groen is minst risicovol, oranje is neurtraal en rood is meest risicovol

Kengetallen die op groen of oranje staan, beoordelen we als een gezonde situatie. Kengetallen die op rood staan, geven aanleiding tot zorgen en vragen dus nadere aandacht. Op basis van de kengetallen is de conclusie dat de huidige financiële positie in grote lijnen gezond is, maar dat er een trend is van oplopende schulden, daardoor afnemende solvabiliteit en hoog geïnvesteerd vermogen in de grondexploitaties. Met de ingezette lijn bij de Perspectiefnota (op basis van gesprekken met de klankbordgroep Financiën) is ingegrepen om deze financiële trend te keren vanaf (ongeveer) 2025.